

Denne artikkelen kan kopieres fritt og viderefremidles til andre.

En forutsetning er at navn på utgiver (Strinda historielag), årbokas årstall og forfatter(e) oppgis.

Det må ikke foretas endringer i artiklene.

Det er ikke tillatt å skanne eller kopiere bilder i bøkene for bruk i andre sammenhenger.

Femaarsberetning

vedkommende

Strindens folkeskoler

for

aarene 1901—1905.

(Landsskolelovens § 55).

Ved Knut L. Vik

I perioden 1891 til 1906 sendte skolestyrene i Norge trykte 5-årsberetninger til andre skolestyrer i landet tre ganger. Beretningene var for 1891-95, 1896 - 1900 og 1901- 06. Dette er interessant lesning, og vi gjengir beretningen for Strinda for 1901-05 i sin helhet slik den var trykt. Bildene var ikke med i beretningen - de er satt inn nå.

I tabell II finner vi alle lærerne. Jakob Moxnes og Brith Grytbak var på Åsvang skole, O. A. Sæther og Karen Prestmo på Strindheim, Jon Evensen, O. Langlo, Ane Valsø og Guri Hansen på Nidarvoll, O. J. Almo, Jon Sivertsen og Maren Kibsgaard på Byåsen, I. K. Stuenæs, M. Nicolaisen og Randi Kjærem på Ranheim, Jon Haugum på Solbakken (Jonsvatnet) og Ole Tilseth, Paul Røstad og Nils Helmer Ribe Tollefsen i Bratsberg. I Bratsberg var det 2 lærere og 3 skoler.

Indhold:

1. Skolestyret	Side 3
2. Lærerne og deres lønninger	5
3. Elevantallet	6
4. Skolesogning og forsømmelser	7
5. Undervisningen	8
6. Skolehuse, lærerboliger, jordvei og afsavns-godtgjørelse	9
7. Undervisningsmateriel og bogsamlinger	10
8. Folkeskolens indtægter og udgifter	10
9. Afsluttende bemærkninger	11

Kort poststemplett 1911 utlånt av Harald Steiro.

Strindens skolestyre giver sig herved den ære at afgive beretning angaaende herredets folkeskoler for aarene 1901—1905, begge aar inklusive efter lov om folkeskolevæsenet paa landet af 26de juni 1889, dens § 55 og efter den af kirkedepartementet foreslaaede form.

I. Skolestyret.

Strindens skolestyre har i aarene 1901—1905 bestaaet af 12 medlemmer.

1. De selvskrevne medlemmer: Provst O. Berge som geistligt medlem efter biskopens bestemmelse samt herredsstyrelsens ordfører Fjermstad 1901—1904 og Finne 1905. Under Fjermstads fravær paa stortinget har Jansen som viseordfører været medlem.
2. Lærernes repræsentant: Nicolaisen fra 1901—1903 og O. A. Sæther fra 1904—1905.
3. 9 af herredsstyret valgte medlemmer: 1 fra hver skolekreds.

Følgende har været valgte:

Br. Smith, Strindheim,	1901—1903.
C. Anderson, Aasvang	1901.
Johan Rønning, Ranheim . .	1901.
P. Bratsberg, Nidarvold . . .	1901—1903.
Sivert K. Gjærvan, Solbakken	1901.
J. Fjermstad, Greistadløkken .	1901.
Johan Haugsbak, Eklesbakken	1901—1903.
Ole O. Dalen, Hammer	1901—1903.
A. Moksnes, Byaasen	1901—1905.
N. Rønning, Ranheim	1902—1905.
M. Aasen, Aasvang	1902—1905.
Sivert Valset, Solbakken . . .	1902—1905.
H. Fond, Greistadløkken . . .	1902—1905.
H. Finne, Strindheim	1904.
B. Brurok, Nidarvold	1904—1905.
O. Hokstad, Eklesbakken . . .	1904—1905.
A. Flaten, Hammer	1904—1905.
Formand: Br. Smith	1901—1903.
Finne	1904.
N. Rønning	1905.
Næstformand: O. Berge	1901.
N. Rønning	1902—1904.
M. Aasen	1905.

I henhold til høieste resolution af 20de december 1900 blev Lade og Bratsbergs skolekommuner fra 1ste januar 1901 sammenslaet til én: Strindens skolekommune. Da Bratsbergs skolestyre ved sammëndragningen bestod af 4 kommunevalgte medlemmer, men har bare 3 skolekredse, blev disse staaende til deres funktionstids udløb. Saaledes bestod skolestyret i 1901 af 13 medlemmer, hvoraf 10 kommunevalgte, idet Ole Tverdal fra Bratsberg stod som medlem i 1901.

Skolestyret har

1901 i 10 møder behandlet	157 sager,	modtaget	233 skrivelser	og afsendt	26.
1902 i 9 — —	153 — —	252 — —	» —	21.	
1903 i 11 — —	194 — —	327 — —	» —	40.	
1904 i 10 — —	142 — —	598 — —	» —	145.	
1905 i 11 — —	98 — —	536 — —	» —	300.	

Bildet er tatt på 1890-tallet. Helt til høyre er lærer Jon Haugum. Postkort utlånt av Harald Steiro.

II. Lærerne og deres lønninger.

Navn	Fødsels- aar	Uddannelse	Naar ansat		Fast eller paa ops.	Antal skole- uger	Løn pr. uge	Alderstillg.	Samlet løn	Anmerkninger
			i folke- skolen	i kom- munen						
Jakob Moxnes . . .	1841	Klæbu . . .	1864	1864	Fast	36	23,00	400	1228 Tillæg 7	Bolig med jordvei.
O. A. Sæther . . .	1851	do. . . .	1871	1875	do.	36	23,00	400	1228 Tillæg 7	Kirkesauger med bolig og jordvei. 576 kr.
I. Evensen	1843	do. . . .	1862	1880	do.	36	23,00	400	1228 Tillæg 7	Bolig med jordvei.
I. Haugum	1841	do. . . .	1864	1881	do.	27 1/2	23,00	400	1032 Tillæg 24	Bolig med jordvei.
O. Tilseth	1860	do. . . .	1881	1882	do.	34	23,00	400	1182	Alsavn 120 kr.
O. J. Aalimo . . .	1862	do. . . .	1883	1902	do.	36	23,00	400	1228	Kirkesauger med bolig og jordvei. Kr. 228,73.
I. K. Stuenæs . . .	1859	do. . . .	1879	1904	do.	36	23,00	400	1228	Kirkesauger med bolig og afsavn. 155 kr. + 96 kr.
Tollefsen	1861	Tromsø . . .	1889	1903	do.	27 1/2	23,00	400	1032	Kirkesauger med bolig og afsavn. Kr. 120,69 + 120 kr.
Langlo	1863	{ Ex. artium 1882. Andenex. 1883. Hamar. 1888.	1888	1905	Ops.	27 1/2	23,00	300	932	
Ane Valsø	1879	Notodden: Høiere pr. 1903	1904	1904	do.	36	23,00		828	
Brith Grytbak . .	1861	2den gr. . .	1882	1884	Fast	36	15,75	240	860	Heri løn for 3 haandarbeidsug. Bolig.
Randi Kjærem . .	1864	do. . . .	1887	1891	do.	36	15,75	240	860	do.
Guri Hausen . . .	1859	do. . . .	1887	1895	Ops.	30	15,75	240	757	do.
Karen Prestimo . .	1869	do. . . .	1890	1900	do.	36	15,75	240	807	Bolig.
Maren Kibsgaard .	1868	do. . . .	1890	1901	Fast	36	15,75	180	747	Bolig.
Jon Sivertsen . . .	1831	Klæbu . . .	1858	1865	do.	36	23,00	400	1228	Afgaat med pension 1901. Død 1904.
Paul Røstad . . .	1835	do. . . .	1857	1857	do.	33	23,00	400	1159	Afgaat med pension 1903.
M. Nicolaisen . . .	1838	do. . . .	1860	1861	do.	36	23,00	400	1228	Afgaat med pension 1904.

III. Elevantallet.

Skolens navn	Opdøstige klasser	1901			1902			1903			1904			1905		
		Gutter	Piger	Tils.	Gutter	Piger	Tils.	Gutter	Piger	Tils.	Gutter	Piger	Tils.	Gutter	Piger	Tils.
Ranheim	1	10	17	27	12	12	24	9	9	18	13	9	22	10	14	24
	2	6	9	15	13	11	24	12	15	27	13	9	22	10	17	27
	3	8	12	20	8	15	23	18	20	38	11	16	27	12	6	18
	4	15	14	29	8	15	23	18	15	33	17	15	32	9	16	25
	5	13	11	24	18	14	32	11	17	28	9	15	24	16	16	32
	6	10	15	25	10	14	24				11	12	23	6	17	23
Strindheim	1	16	10	26	13	13	26	16	13	29	15	8	23	14	10	24
	2	9	11	20	11	14	25	14	10	24	14	12	26	13	12	25
	3	8	16	24	12	14	26	10	14	24	11	13	24	12	13	25
Aasvang	1	8	13	21	14	8	22	14	6	20	10	10	20	7	14	21
	2	22	14	36	15	15	30	15	14	29	15	11	26	18	18	36
	3	11	11	22	9	8	17	11	9	20	12	13	25	14	14	28
	4	15	9	24	15	18	33	12	15	27	16	18	34	14	13	27
Solbakken	1	10	5	15	5	7	12	12	9	21	10	7	17	10	7	17
	2	6	7	13	9	5	14	9	3	12	9	4	13	8	4	12
Nidarvold	1	8	8	16	10	7	17	9	8	17	12	12	24	12	13	25
	2	16	18	34	15	12	27	15	15	30	14	12	26	11	13	24
	3	15	15	30	16	14	30	16	16	32	19	14	33	16	15	31
	4	15	15	30	14	14	28	16	15	31	15	16	31	15	15	30
	5										14	15	29	12	5	17
	6													13	16	29
Eklesbakken	1	11	15	26	11	13	24	10	14	24	12	17	29	9	7	16
	2	10	11	21	12	16	28	10	18	28	10	17	27	14	16	30
Greistadlokken	1	12	5	17	11	4	15	11	6	17	10	7	17	5	7	12
	2	6	7	13	3	6	9	2	5	7	5	4	9	7	5	12
Hammer	1	9	8	17	9	9	18	10	7	17	7	9	16	2	8	10
	2													8	4	12
Byaasen	1	9	6	15	8	7	15	16	11	27	20	20	40	16	12	28
	2	12	11	23	13	11	24	14	12	26	19	20	39	15	16	31
	3	13	9	22	13	14	27	14	15	29	16	14	30	14	16	30
	4	15	14	29	15	17	32	9	14	23	13	15	28	11	20	31

Strindens folkeskoler.

7

Ingen parallelklasser.

Grænserne for smaa- og storskolerne falder overalt sammen.

Nogen forandring i kredsinddelingen er ikke foretaget i femaaret.

Berettiget til undervisning var ialt i 1901: 715 barn. 1902: 715 barn. 1903: 787 barn. 1904: 833 barn. 1905: 909 barn.

Af disse søgte Strindens folkeskoler i 1901: 630 barn. 1902: 636 barn. 1903: 704 barn. 1904: 776 barn. 1905: 784 barn.

Over 8 aar uden undervisning var i 1901: 2 barn. 1902: 2 barn. 1903: 2 barn. 1904: 0 barn. 1905: 1 barn.

IV. Skolesøgning og forsømmelser.

A. Det samlede antal skoledage, hvori folkeskolernes elever tilsammen skulde have søgt skolen:

Skoler	1901	1902	1903	1904	1905
Strindheim	6300	6930	6840	6570	6660
Ranheim	11952	13050	13050	13241	12386
Solbakken	2700	2520	2970	2700	4950
Aasvang	8210	8820	8730	9180	10800
Nidarvold	9810	9270	11954	18168	13648
Byaasen	8820	8820	9450	10044	10800
Eklesbakken	2664	3240	4368	3456	3690
Greistad og Hammer . .	3020	3263	3148	3092	2599
Tilsammen	53476	55913	60510	66451	65633

B. Antal forsømte skoledage for folkeskolens elever tilsammen.

Skoler	1901			1902			1903			1904			1905		
	Forsømte skole-dage tils.	Heraf paa gr. af sygdom	Af anden gyldig grund	Forsømte skole-dage tils.	Heraf paa gr. af sygdom	Af anden gyldig grund	Forsømte skole-dage tils.	Heraf paa gr. af sygdom	Af anden gyldig grund	Forsømte skole-dage tils.	Heraf paa gr. af sygdom	Af anden gyldig grund	Forsømte skole-dage tils.	Heraf paa gr. af sygdom	Af anden gyldig grund
Ranheim	947	328	119	908	409	255	774	294	121	1020	724	199	808	510	100
Strindheim	670	234	88	525	114	77	552	152	81	524	131	101	458	133	68
Aasvang	545	200	94	814	228	144	698	288	96	720	347	71	866	318	42
Solbakken	188	39		166	9	1	264	98	22	184	83	1	205	47	30
Nidarvold	788	440	161	539	242	171	870	386	172	1435	475	213	1326	513	358
Eklesbakken	222	107	49	150	87	38	405	105	45	274	148	23	355	112	27
Greistad	135	105	20	116	48	38	180	44	64	98	54	13	73	32	41
Hammer	74	55	15	96	18	39	56	26	15	55	28	10	87	54	8
Byaasen	576	338	76	718	331	168	958	410	131	792	456	14	860	588	44
Tilsammen	4145	1846	622	4032	1486	931	4757	1803	747	5102	2446	645	5035	2307	718

8

Strindens folkeskoler.

V. Undervisningen.
A. Timefordelingstabell.

	1ste aar	2det aar	3die aar	4de aar	5te aar	6te aar	7de aar
Kristendomskundskab	6	6	6	7	7	8	8
Norsk	12	11	11	10	10	10	10
Regning	5	5	5	5	5	5	5
Skrivning	5	5	5	3	3	2	2
Historie				2	2	2	2
Geografi	1	2	2	2	2	2	2
Naturkundskab				2	2	2	2
Sang	1	1	1	2	2	2	2
Tegning				1	1	1	1
Sløid og kvindelig haandgjerning				2	2	2	2
Tilsammen	30	30	30	36	36	36	36

Sløid er endnu ikke indført. Indtil dette sker, har gutterne 2 timer tegning pr. uge, medens pigerne samtidig har kvindelig haandgjerning, hvorhos regning tillægges 6 timer egentlig fra 4de-7de skoleaar.

Hvorvidt gymnastik skal indføres som fag i skolerne, henstaar indtil videre uafgjort.

B. Lærebøger.

<i>Religion:</i>	Luthers katekismus, Sverdrups forklaring, Vogts lille bibel-historie, bibel eller nytestament samt salmebogen.
<i>Norsk:</i>	Holst og Rogstads A B C for skole og hjem, Nordahl Rolfsens læsebog 1—5, O. Klykkens grammatik nr. 2.
<i>Regning:</i>	I. Nicolaisens »Smaabornenes regnebog« og Regnebog for landsskolen.
<i>Skrivning:</i>	Heike og Danielsens skrivesystem.
<i>Historie:</i>	O. Jensens Norges- og verdenshistorie.
<i>Geografi:</i>	Horns for folkeskolen.
<i>Naturkundskab:</i>	Reuschs nr. 2.
<i>Tegning:</i>	Deinbolls tegnebog for landsskolen.

Hver klasse har været tildelt fra 15--18 ugers undervisning, hvoraf indtil 3 uger frivillig for vedkommende klasser.

Ingen skole er saaledes ordnet med delvis fælles og delvis særskilt undervisning.

Der gives ikke undervisning i fremmed sprog eller i husstel.

Undervisningen meddeles paa det almindelige talesprog, og bornene opoves i skriftlig at udtrykke sig i det almindelige bogsprog.

Læseprover foretages baade i skriftsprog og landsmaal, saa bestemmelsen i skolelovens § 73 er overholdt. Foruden læsebogen indeholder de andre brugte lærebøger ikke landsmaal.

VI. Skolehuse, lærerboliger, jordvei og afsavnsgodtgjørelse.

Kommunen har 9 skolevæsenet tilhørende bygninger, opførte paa bekostning af den fælles skolekasse.

1. *Strindheim* skolebygning, 2 etager. I 1ste etage 2 skoleværelser — det ene 6,87 m. langt, 6,3 m. bredt, 3,5 m. høit, det andet henholdsvis 6,3, 4,85, 3,5 — samt bolig for læreren — 2 værelser og kjøkken —, i 2den etage sløidløkkale, som endnu ikke er indredet, bolig for lærerinden — 1 værelse og kjøkken — og 2 værelser, som tilhører lærerens bekvemmelighed. Desuden hører til leiligheden et lidet størhus og stabbur. Skolen blev tat ibrug den 18de april 1895. Den tilliggende jordvei udgjør 145 ar. Til denne hører nødvendige udhuse, som kommunen har bekostet og holder istand.
2. *Aasvangs* skole i 2 etager. I 1ste etage 2 skoleværelser. Det ene $8,25 \times 5,6 \times 3$ m., det andet $7,7 \times 5,5 \times 3$ m. I 2den etage bekvemmelighed paa 2 værelser og kjøkken for læreren, som ogsaa har et værelse paa kvisten, og et værelse for lærerinden med kjøkken, som er indrettet paa kvisten. Skolen blev tat ibrug vinteren 1881. Den tilliggende jordvei udgjør 150 ar. Læreren har ikke aabodsansvar.
3. *Solbakkens* skole i 1 etage med skoleværelse $6,8 \times 5,8 \times 2,8$ m. og bolig for læreren, 2 værelser og kjøkken, hvorhos der til leiligheden hører et kvistværelse samt størhus. Skolen blev tat ibrug i 1864. Jordveiens størrelse udgjør 230 ar. Læreren har ikke aabodspflicht.
4. *Nidarvolds* skoler med 2 bygninger. Den gamle skolebygning blev tat ibrug 1884. Den er paa 1 etage med stort loftrum i midten og kvistværelser paa begge ender. 2 skoleværelser. Det ene $9,3 \times 5,2 \times 3,5$ m., det andet $9,1 \times 4,3 \times 3,05$ m. Lærerbekvemmeligheden paa 3 værelser og kjøkken samt et kvistværelse og lærerinden 1 værelse og kjøkken i kvisten.
Den nye skolebygning blev tat ibrug i 1904. Den er paa 2 etager med 2 klasseværelser i hver, men kun 1ste etage er indredet. Det ene skoleværelse er $9 \times 7 \times 3,5$ m., det andet $8 \times 7 \times 3,5$ m. Jordveien udgjør omtrent 200 ar. Læreren har ikke aabodspflicht.
5. *Byaasen* skole i 2 etager. Indviet og tat ibrug 1863. I 1ste etage 2 skoleværelser. Det ene er $7,3 \times 5,4 \times 3,1$ m., og det andet er $7,3 \times 6,1 \times 3,1$ m. I 2den etage er leilighed for læreren paa 3 værelser og kjøkken samt 2 mindre værelser for lærerinden. Til lærerposten hører en liden jordvei paa 120 ar. Den blev i 1860 givet af en senere afdød privatmand paa Byaasen til brug for lærerpostens indehaver. Læreren har aabodsansvar.
6. *Ranheim* skole. Indviet og tat ibrug høsten 1903. I 1ste etage er 3 klasseværelser af størrelse $9 \times 6,5 \times 3,5$ m. I loftetagen er 3 mindre værelser, hvoraf det ene er tænkt til sløidløkkale og det andet til haandgjerningsrum for pigerne. Lærerbolig i egen opført bygning bestaaende af 4 værelser og kjøkken samt nødvendigt ydre samt 2 lærerindebekvemmeligheder, hver paa 2 værelser med fælles kjøkken. Ingen jordvei, men læreren har 96 kr. i afsavn.
7. *Eklesbakkens* skole, 1 etage, hvori skoleværelse, som er $5,5 \times 5,5 \times 3$ m., og lærerbolig bestaaende af 2 smaa værelser og kjøkken samt 2 smaa kvistværelser. Da der til posten kun hører omtrent 20 ar. jord, har læreren i aarlig afsavnsgodtgjørelse 120 kr.
8. *Greistadløkkens* skole, 1 etage, som indeholder skoleværelse — $5,68 \times 5,64 \times 2,9$ m. — og kjøkken, og ovenpaa 1 værelse og et uindredet

rum. Der horer ingen jordvei til; men læreren har i afsavnsgodtgjørelse 120 kr. pr. aar. Skolen blev tat ibrug i 1892.

I *Hammer* kreds leies skolelokale. Dettets størrelse er 6,02 × 3,98 × 2,36 m.

VII. Undervisningsmateriel og bogsamlinger.

Som i forrige femaarsberetning oplyst er de herværende folkeskoler godt udstyret med undervisningsmateriel og lærerpersonalet med haandbøger. Til de i femaaret opførte skoler er en hel del nyt inventar og undervisningsmateriel anskaffet.

Skolebogsamlinger er fra aar 1900 oprettet i samtlige kredse med stats-, kommune- og privatbidrag. Antallet af bind udgjør i Ranheims skolebibliotek 188, i Strindheims 160, i Aasvangs 200, i Solbakkens 195, i Nidarvolds 182, i Ekiesbakkens 47, i Greistadlökkens 60 og i Byaasens 237, hvoraf 31 bind er en gave af hr. *Blomberg*. Disse bøger er større værker, som er meget godt indbundne. Gaven viser giverens interesse og gode hjertelag for skolen og fortjener derfor dens tak. I alle kredse har samlingerne været meget flittig benyttet.

VIII. Folkeskolens indtægter og udgifter.

A. Udgifter.

	1901	1902	1903	1904	1905
Lønninger og pensioner . . .	7770,00	9575,96	9434,21	9389,76	10343,14
Skolehuse og skolejord . . .	636,00	1550,00	3801,00	4565,50	6757,00
Læremidler og skoleinventar .	100,00	201,25	381,00	281,00	200,00
Fortsættelses- og aftenskoler .	320,00	300,00	300,00	300,00	88,00
Skolebiblioteker		150,00	200,00		
Afdrag paa laan og renter . . .	36,00	150,00	800,00	800,00	785,00
Brændsel, renhold og husleie .	1725,00	2069,11	1835,15	1495,57	1645,92
Diverse	784,00	1047,89	925,99	905,76	596,32
Tilsammen	11371,00	14994,71	17677,35	17737,59	20407,38

B. Indtægter.

	1901	1902	1903	1904	1905
Statsbidrag til lærerlønninger .	2557,00	3108,65	3037,00	3040,59	3410,38
Amtsbidrag til skolehuse og jord .	700,00		3000,00	3000,00	4000,00
Amtsbidrag til læremidler og inventar	50,00	83,06	36,45	100,00	50,00
Amtsbidrag til fortsættelses- og aftenskoler	175,00	150,00	150,00	150,00	60,00
Renter og diverse	89,00	153,00	153,00	141,00	81,00
Kommunens tilskud	7800,00	11560,00	11300,00	11300,00	12800,00
Tilsammen	11371,00	14994,71	17677,35	17737,59	20407,38

Hvad her er opført er det budgetterede beløb til folkeskolen for hvert aar, hvad der ogsaa tilnærmelsesvis svarer til de anviste og udbetalte summer. Alderstillæg af 4de grad har 8 af lærerne og 4 af lærerinderne, en lærer og en lærerinde har tillæg af 3die grad og en lærerinde intet alderstillæg. De enkelte skolekredse har ingen særudgifter til skolerne.

IX. Afsluttende bemærkninger.

En fortsættelsesskole paa 2 maaneder har været igang inden skolekommunen i aarene 1901, 1902 og 1903. I de 2 sidste aar har været afholdt aftenskolekurs. Søgningen til disse kurs har delvis været god.

Skolen begynder og slutter hver dag med bøn og sang eller en af delene. Undervisningen begynder i almindelighed om vinteren kl. 9 og om sommeren kl. 8.

Børnenes opførsel maa i sin almindelighed betegnes som tilfredsstillende. Skolesøgningen maa ogsaa for de fleste skolars vedkommende siges at være god. Sundhedstilstanden har været upaaklagelig.

En vikarkasse med tilskud af kommunen og lærerpersonalet er oprettet.

Fra 1905 holdes afgangsprøve i skriftlig norsk og regning for de elever, som afslutter sin skolegang.

Strindens skolestyre i juni 1906.

A. Moksnes,
f. t. formand.

